

บทที่ 4

ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของธุรกิจวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม

บทนี้เป็นบทวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูกิจการของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 โดยพิจารณาจากกระบวนการฟื้นฟูกิจการ การใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการฟื้นฟูกิจการ ให้ลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีโอกาสได้รับการฟื้นฟูกิจการอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากระบวนการฟื้นฟูกิจการภายใต้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 หากใช้หลักเกณฑ์การฟื้นฟูกิจการโดยทั่วไปแล้ว บางหลักเกณฑ์ก็ยังไม่เหมาะสมกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการพิจารณาการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของศาล ซึ่งยังไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผน เมื่อลูกหนี้ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนว่าศาลมีเวลาพิจารณาเห็นชอบด้วยแผนเป็นระยะเวลานานเท่าใด และสุดท้ายปัญหาเกี่ยวกับดุลพินิจของศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผน ศาลควรมีดุลพินิจในการกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนในการบริหารแผนที่แน่นอน และไม่สูงเกินไปเนื่องจากธุรกิจกำลังประสบปัญหาเรื่องนี้สินและวิกฤติทางการเงินมากพอสมควรอยู่แล้วหากต้องมีรายจ่ายเกี่ยวกับค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนที่สูงเกินไปอาจเป็นการเพิ่มภาระให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการฟื้นฟูกิจการได้

บทนี้จึงเป็นการวิเคราะห์กฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2547 และพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 เพื่อรักษากิจการของลูกหนี้ที่ประสบสถานะทางการเงินชั่วคราวแต่ยังมีความสามารถในการดำเนินกิจการให้ดำรงอยู่ต่อไปได้และไม่สมควรล้มละลาย และมีมาตรการเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาให้มีความเหมาะสมกับลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อประโยชน์ของลูกหนี้และเจ้าหนี้

โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่และลูกหนี้เพื่อสร้างโอกาสและแก้ไขสถานะทางการเงินให้หลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวง โดยกฎหมายต้องมีความชัดเจนและสามารถช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างแท้จริงต่อไป

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายไทย

บทบัญญัติการฟื้นฟูกิจการสำหรับประเทศไทยเปิดโอกาสให้แก่การฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นกิจการเล็กๆ จัดตั้งในรูปแบบคณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือดำเนินงานในรูปแบบกิจการรายเดียวซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา มีเงินทุนไม่สูงมาก หนี้สินไม่มากเท่าบริษัทขนาดใหญ่ กระบวนการบริหารงานภายในกิจการไม่ยุ่งยากหรือสลับซับซ้อนแต่มีความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากธุรกิจภายในประเทศส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กเป็นกิจการที่มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ของประเทศและใช้เงินทุนต่ำกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ สามารถรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูการเก็บเกี่ยว มีส่วนช่วยในการกระจายตัวและกระจุกตัวของโรงงานในเมืองใหญ่ๆ ไปสู่ต่างจังหวัดทั่วทุกภูมิภาคของประเทศทำให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป และปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมถึงการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อ แต่เป็นธรรมดาที่หากธุรกิจประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน เกิดการขาดทุนมีหนี้สิน การแก้ปัญหาสภาพคล่องทางการเงินให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จึงเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะหาช่องทางช่วยให้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้เพื่อช่วยให้กิจการไม่เข้าสู่ภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัวและช่วยให้ลูกหนี้บริหารกิจการได้ต่อไป

ลูกหนี้ที่ได้รับการฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 หมวด 3/2 กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ลูกหนี้ ให้ความหมายรวมถึง ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งประกอบธุรกิจลักษณะเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือที่จดทะเบียนกับหน่วยงานอื่นของรัฐ สามารถเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้ แต่กระนั้นกฎหมายฟื้นฟูกิจการกำหนดประเภทของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถร้องขอเข้าฟื้นฟูกิจการได้แต่ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติ

ของลูกหนี้ที่มีสิทธิร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะว่าคุณสมบัติของลูกหนี้ที่ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้นั้นจะต้องเป็นลูกหนี้ที่มีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง เช่น ต้องเป็นลูกหนี้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย หรือต้องประกอบกิจการในประเทศไทย หรือต้องมีทรัพย์สินในประเทศไทย หรือเป็นผู้อยู่อาศัยหรือมีถิ่นฐานในประเทศไทยภายในระยะเวลาเท่าไรก่อนมีการยื่นคำร้องขอเพื่อขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินชั่วคราวให้มีโอกาสได้รับการฟื้นฟูกิจการเมื่อฟื้นฟูกิจการสำเร็จ เจ้าหนี้ในประเทศไทยก็จะได้รับประโยชน์จากการฟื้นฟูกิจการด้วย จึงเป็นการช่วยเศรษฐกิจของประเทศอย่างแท้จริง คุณสมบัติของลูกหนี้ที่จะได้รับการฟื้นฟูกิจการเป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมและบัญญัติให้ชัดเจนต่อไป

จากการศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ได้ให้คำนิยามและความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการแบ่งตามประเภทกิจการ 3 ประเภท คือ

(1) กิจการผลิตสินค้า หมายความว่าครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบการอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือเปลี่ยนรูปวัตถุดิบให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกลหรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ รวมถึงการแปรรูปผลผลิตการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน

(2) กิจการบริการ หมายความว่าครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและห้องพัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องคัมของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจการซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(3) กิจการค้าส่งและค้าปลีก หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่ง หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตัวเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มีมีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภคหรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

พิจารณาจากการจ้างงานและพิจารณาจากทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมถึงที่ดิน) ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทก่อนหน้านี้นี้แล้วนั้น ดังนี้

1) วิสาหกิจขนาดย่อม

(1.1) กิจการผลิตสินค้า การจ้างงานไม่เกิน 50 คน ทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 50 ล้านบาท

(1.2) กิจการบริการ การจ้างงานไม่เกิน 50 คน ทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 50 ล้านบาท

(1.3) กิจการค้าส่ง การจ้างงานไม่เกิน 25 คน ทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 50 ล้านบาท และกิจการค้าปลีก การจ้างงานไม่เกิน 15 คน ทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) ไม่เกิน 50 ล้านบาท

2) วิสาหกิจขนาดกลาง

(2.1) กิจการผลิตสินค้า การจ้างงานจำนวน 50 – 200 คน สิ้นทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) เกินกว่า 50 ล้าน แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท

(2.2) กิจการบริการ การจ้างงานจำนวน 51-200 คน ทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) เกินกว่า 50 ล้าน แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท

(2.3) กิจการค้าส่ง การจ้างงานจำนวน 26-50 คน ทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) เกินกว่า 50 ล้าน แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท และกิจการค้าปลีก การจ้างงานจำนวน 16-30 คน ทรัพย์สินถาวร (ไม่รวมที่ดิน) เกินกว่า 30 ล้าน แต่ไม่เกิน 60 ล้านบาท

จากข้างต้นจะเห็นว่าความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นความหมายโดยรวม ที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้กำหนดเพื่อใช้เป็นเกณฑ์กำหนดความเป็นกิจการที่เข้าข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อประกอบการพิจารณาการร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกค้าที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรการทางกฎหมายในการร้องขอให้มีการฟื้นฟูกิจการกิจการขึ้นเพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูกิจการให้ลูกค้าที่อยู่ในฐานะยากลำบากในการประกอบธุรกิจและมีปัญหาทางการเงินแต่ยังมีช่องทางในการฟื้นฟูกิจการได้ให้ดำเนินต่อไป โดยกฎหมายฟื้นฟูกิจการของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดคุณสมบัติของลูกค้าที่จะได้รับการฟื้นฟูกิจการ ต้องมีคุณสมบัติ เช่น ต้องเป็นลูกหนี้ที่มีภูมิลำเนาสถานที่ประกอบกิจการหรือทรัพย์สินอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนประเทศอังกฤษกฎหมายเปิดโอกาส

ให้ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงินสามารถร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้โดยกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ที่จะได้รับการฟื้นฟูกิจการไว้เช่นกันว่า ลูกหนี้ต้องมีภูมิลำเนาในประเทศอังกฤษหรือเวลส์ ลูกหนี้ต้องอยู่ในประเทศอังกฤษหรือเวลส์ในวันที่มีการส่งฟ้องหรือเป็นผู้อยู่อาศัยหรือมีถิ่นที่อยู่หรือประกอบธุรกิจในประเทศอังกฤษหรือเวลส์ภายในระยะเวลา 3 ปีก่อนมีการยื่นคำร้อง แต่กฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2559 หมวด 3/2 กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ไม่อยู่ในสถานะที่จะชำระหนี้ได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง เช่น ลูกหนี้ต้องมีภูมิลำเนาในประเทศไทย หรือลูกหนี้ต้องมีทรัพย์สินในประเทศไทย หรือเป็นผู้อยู่อาศัยในประเทศไทยเพื่อประกอบการร้องขอเข้าฟื้นฟูกิจการ จึงต้องมีการกำหนดคุณสมบัติลูกหนี้ที่มีสิทธิได้รับการฟื้นฟูกิจการให้ชัดเจน

ข้อดี ของการกำหนดคุณสมบัติลูกหนี้สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถร้องขอเข้าฟื้นฟูกิจการได้ มีดังนี้

1) ช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนมีโอกาสได้รับการฟื้นฟูกิจการมีโอกาสแก้ไขปรับปรุงฐานะทางการเงินในการประกอบธุรกิจ

2) มีส่วนช่วยทำให้เจ้าของกิจการที่มีคุณสมบัติมีภูมิลำเนาในประเทศไทยหรืออาศัยอยู่ในประเทศไทย หรือมีทรัพย์สินอยู่ในประเทศไทยได้รับประโยชน์จากกฎหมายการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งเป็นการช่วยกิจการในประเทศให้พ้นวิกฤติทางการเงินทำให้เศรษฐกิจของประเทศขับเคลื่อนไปได้ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

3) นอกจากช่วยให้ธุรกิจที่มีปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินมีโอกาสร้องขอเข้าฟื้นฟูกิจการตามกระบวนการตามกฎหมายให้ธุรกิจมีโอกาสกลับมาดำเนินกิจการได้ใหม่แล้วนั้น การกำหนดคุณสมบัติให้ลูกหนี้ที่มีสิทธิร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการเป็นลูกหนี้ผู้มีภูมิลำเนาในประเทศได้รับประโยชน์จากการฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายไทย ยังจะส่งผลดีต่อการสร้างความมั่นใจให้แก่เจ้าหนี้ว่าจะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้พอสมควรซึ่งเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ย่อมเป็นคนไทยในประเทศซึ่งดำเนินธุรกิจกับลูกหนี้

4) ธุรกิจสามารถปลดเปลื้องหนี้จากการดำเนินกิจการได้ไม่มากก็พอสมควร

5) เจ้าหนี้ของลูกหนี้มีโอกาสได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้อย่างเป็นธรรมเนื่องจากหากลูกหนี้มีภูมิลำเนาในประเทศหรือมีทรัพย์สินในประเทศแล้วอย่างน้อยก็สามารถบังคับเอากับทรัพย์สินมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้บ้างไม่เสียเปรียบจนเกินไป

6) เพื่อสงวนและเปิดโอกาสให้ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยมีโอกาสปรับโครงสร้างหนี้จากการประกอบกิจการได้รับประโยชน์จากกฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยอย่างแท้จริง

ข้อเสีย ของการเข้าฟื้นฟูกิจการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีดังนี้

1) อาจเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่สุจริตใช้กฎหมายฟื้นฟูกิจการเป็นช่องทางในการเอาเปรียบเจ้าหนี้บางราย เช่น เจ้าหนี้ไม่มีประกัน ในการขอเข้าฟื้นฟูกิจการ

2) อาจทำให้มีผู้ประกอบธุรกิจรายย่อยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่าหากธุรกิจเกิดปัญหาหนี้สินจนไม่สามารถชำระหนี้ได้ก็สามารถร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้ อาจทำให้ไม่มีความจริงจังในการทำธุรกิจ ภาครัฐจึงควรหามาตรการในการควบคุมคัดกรอง การขอขึ้นทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจให้มีความรัดกุมต่อไป

ดังนั้น การเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการควรกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีสิทธิร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการได้ให้ชัดเจน เนื่องจากธุรกิจประเภทนี้เป็นธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศ การกำหนดคุณสมบัติลูกหนี้ในการร้องขอฟื้นฟูกิจการให้สำหรับกิจการที่ลูกหนี้ถือสัญชาติไทยซึ่งประกอบการในประเทศหรือลูกหนี้ เป็นผู้มีภูมิลำเนาในประเทศไทยย่อมจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจภายในประเทศในอนาคต และที่สำคัญจะเป็นประโยชน์ต่อลูกหนี้ในการประกอบธุรกิจให้มีโอกาสเริ่มต้นดำเนินธุรกิจใหม่อีกครั้ง โดยกฎหมายฟื้นฟูกิจการควรสงวนการขอฟื้นฟูกิจการให้แก่ลูกหนี้ที่ประกอบธุรกิจอยู่ในประเทศไทยหรือจดทะเบียนในประเทศไทยที่จะได้รับประโยชน์จากการฟื้นฟูกิจการเพราะการฟื้นฟูกิจการหากสำเร็จตามแผน นั้นจะหมายถึงรวมถึงประโยชน์ซึ่งเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ด้วยโดยเจ้าหนี้ก็คือผู้ซึ่งประกอบธุรกิจร่วมกับลูกหนี้ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ และการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้สำเร็จลุล่วง บรรลุวัตถุประสงค์ธุรกิจของลูกหนี้ก็จะมีโอกาสเริ่มต้นใหม่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมต่อไป

4.2 ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในกระบวนการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการของศาล

ในการฟื้นฟูกิจการกระบวนการเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกำหนดให้ลูกหนี้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผนมากับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการ เพื่อให้ศาลให้ความเห็นชอบด้วยแผน โดยการฟื้นฟูกิจการเมื่อศาลรับคำร้องขอแล้ว กฎหมายกำหนดให้ศาลดำเนินการได้สวนและประกาศคำสั่งรับคำร้องขอและ

วันนัดไต่สวนในหนังสือพิมพ์ที่แพร่หลาย 1 ฉบับล่วงหน้าก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่า 15 วัน รวมถึงคัดสำเนาคำร้องและแจ้งวันนัดไต่สวนแก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และแจ้งให้นายทะเบียนหุ้นส่วน บริษัทจำกัด หรือนายทะเบียนนิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง เมื่อนายทะเบียนจดแจ้งคำสั่งศาลไว้ในทะเบียน โดยต้องส่งก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่า 7 วัน โดยเมื่อศาลไต่สวนคำร้องขอได้ความจริงว่าลูกหนี้สามารถร้องขอฟื้นฟูได้และแผนฟื้นฟูกิจการเข้าหลักเกณฑ์ตามที่ศาลสามารถเห็นชอบได้และได้ความจริงและมีเหตุอันสมควรที่จะฟื้นฟูกิจการ รวมถึงผู้ร้องขอยื่นคำร้องขอโดยสุจริต ให้ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการและเห็นชอบด้วยแผน นั้น

แต่ทั้งนี้นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาได้ดำเนินการตามแผน ซึ่งการฟื้นฟูกิจการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กฎหมายให้ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนไม่เกิน 3 ปี จะเห็นว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดกรอบระยะเวลาเมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการ ว่าศาลควรมีระยะเวลาหรือใช้ระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการตามที่ลูกหนี้ได้เสนอแผนมาพร้อมกับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการเป็นระยะเวลานานเท่าใด

ในต่างประเทศนั้น เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ในการฟื้นฟูกิจการขนาดเล็ก กฎหมายกำหนดไว้ว่าการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการต่อศาล โดยกฎหมายกำหนดให้ยื่นต่อศาลภายในระยะเวลา 90 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้ฟื้นฟูกิจการได้ และศาลมีหน้าที่ในการยืนยันแผนฟื้นฟูกิจการให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดไม่เกินกว่า 150 วัน ซึ่งใช้ระยะเวลาสั้นกว่าการฟื้นฟูกิจการขนาดใหญ่ เป็นการปรับลดระยะเวลาการพิจารณายืนยันแผนการฟื้นฟูกิจการจากศาลให้สั้นลงเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์การฟื้นฟูกิจการขนาดเล็กของสหรัฐอเมริกา

ดังนั้น กระบวนการฟื้นฟูกิจการของประเทศไทย เมื่อศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอฟื้นฟูกิจการไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการ ควรจะมีการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลที่ลูกหนี้ได้เสนอแผนมาพร้อมคำร้องขอฟื้นฟูกิจการเพื่อให้ศาลเห็นชอบด้วยแผน เนื่องจากกฎหมายกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนคำร้องขอของลูกหนี้ แต่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้หลังจากศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้พิจารณา โดยการฟื้นฟูกิจการสำหรับลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กฎหมายฟื้นฟูกิจการกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี เพื่อให้การฟื้นฟูกิจการสิ้นสุดโดยเร็ว จึงควรกำหนดระยะเวลาการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลเพื่อลูกหนี้จะได้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการตามแผนให้การฟื้นฟูกิจการเป็นไปตามกำหนดตามกฎหมายที่ให้ระยะเวลาไว้ไม่เกิน 3 ปี เพื่อให้การฟื้นฟูกิจการมีระยะเวลาสั้น กระชับ และไม่ยาวนานจนเกินไปเพื่อให้กิจการของลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเหล่านี้ได้ฟื้นตัวจากการมีหนี้สินหรือวิกฤติทางการเงินและกลับมาบริหารงาน

หรือกิจการได้ด้วยตัวเองโดยเร็วที่สุด ไม่ให้การประกอบธุรกิจสะดุดหยุดลงนานเกินไปในระหว่างที่มีการดำเนินงานตามแผนฟื้นฟูกิจการ ช่วยให้ลูกหนี้พ้นจากภาวะวิกฤติทางการเงินเข้าสู่สภาพที่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ และเป็นผลดีกับการดำเนินงานลูกหนี้ไม่ให้เกิดความเสียหายหรือสูญเสียโอกาสในการติดต่อหรือดำเนินธุรกิจตลอดจนกระทบต่อรายได้ในการประกอบกิจการของลูกหนี้ ซึ่งโดยพื้นฐานการประกอบธุรกิจต้องอาศัยความมั่นคง ความน่าเชื่อถือตลอดจนเครดิตในการดำเนินกิจการ หากลูกหนี้ต้องอยู่ในกระบวนการฟื้นฟูกิจการนานเกินไปอาจทำให้ลูกหนี้ไม่อาจทำธุรกิจแข่งขันกับคู่ค้ารายอื่นได้เพราะจะทำให้กิจการของลูกหนี้ไม่มีความน่าเชื่อถือ ดังนั้น จึงสมควรจะต้องมีการบัญญัติหรือกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาแผนฟื้นฟูกิจการของศาลให้มีระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับลูกหนี้ ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

4.3 ปัญหาเกี่ยวกับดุลยพินิจของศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผน

ปัญหาเกี่ยวกับดุลยพินิจของศาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนนั้น ทั้งนี้การฟื้นฟูกิจการของประเทศไทยไม่ได้กำหนดกรอบอัตราหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนไว้ ทำให้ลูกหนี้ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าตอบแทนระหว่างการบริหารแผนให้แก่ผู้บริหารแผน ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการในจำนวนที่สูงพอสมควร เช่น การลงประกาศโฆษณา หรือการแจ้งผลต่างๆ ในแต่ละขั้นตอนรวมถึงค่าที่ปรึกษาต่างๆในการฟื้นฟูกิจการที่เข้ามาดำเนินการให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูกิจการ ค่าใช้จ่ายที่ต้องนำเงินมาวางประกันต่อศาลตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ อาจทำให้ลูกหนี้ต้องประสบภาวะยากลำบากทางการเงินเพิ่มมากขึ้นไปอีก เนื่องจากลูกหนี้ประสบปัญหาหนี้สินในการประกอบธุรกิจอาจทำให้ลูกหนี้ประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถหาเงินมารองรับค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการเข้าฟื้นฟูกิจการอาจไม่คุ้มกับประโยชน์ที่ลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะได้รับจากการฟื้นฟูกิจการ

การกำหนดค่าตอบแทนในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกาจะกำหนดค่าตอบแทนให้ผู้ทำแผนโดยศาลมีอำนาจในการสั่งอนุญาตและกำหนดค่าใช้จ่ายโดยมี United States Trustee เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการร้องขอเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย ส่วนประเทศอังกฤษค่าตอบแทนผู้ทำแผนได้ถูกกำหนดโดยกรรมการเจ้าหนี้เป็นการพิจารณาโดยฝ่ายเจ้าหนี้และรูปแบบการกำหนดค่าตอบแทนอ้างอิงจากจำนวนระยะเวลาที่ได้ทำงานเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการ หากไม่มีการแต่งตั้งกรรมการเจ้าหนี้ ที่ประชุมเจ้าหนี้จะมีอำนาจพิจารณาค่าตอบแทนนั้น แต่หากผู้ทำแผนเห็นว่าการ

กำหนดค่าตอบแทนเป็นอัตราร้อยละที่ตายตัวไม่เพียงพอ ผู้ทำแผนมีสิทธิร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งเพิ่มค่าตอบแทนได้ หากไม่ได้กำหนดค่าตอบแทนของผู้ทำแผน โดยกรรมการเจ้าหนี้หลังที่ประชุมเจ้าหนี้ ค่าตอบแทนของผู้ทำแผนเป็นไปตามกำหนดขององค์กรควบคุมซึ่งค่าตอบแทนได้ถูกกำหนดไว้เป็นอัตราชั่วโมงการทำงาน

การกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้บริหารแผนในกฎหมายฟื้นฟูกิจการของไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้ศาลมีอำนาจสั่งหรือมีดุลยพินิจในการอนุญาตกำหนดอัตราหรือกำหนดสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนให้มีความเหมาะสม โดยการหามาตรการอื่นๆ มาพิจารณาประกอบในการคิดคำนวณค่าตอบแทน เช่น การที่ผู้บริหารแผนจะได้รับค่าตอบแทนนั้น จะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับคุณสมบัติของผู้บริหารแผนว่าคุณสมบัติเหมาะสมกับความรู้หรือไม่ ผู้บริหารแผนมีความสามารถมากน้อยเพียงใดเพื่อใช้เป็นแรงจูงใจในการพัฒนาตัวผู้บริหารแผนเองให้มีศักยภาพเพียงพอในการดำเนินงาน เพื่อให้ลูกหนี้จ่ายอัตราค่าตอบแทนในงานที่ได้ทำให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ตลอดจนต้องมีมาตรการควบคุมและตรวจสอบระหว่างการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการอย่างมีประสิทธิภาพในการติดตามงานและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เคร่งครัด และมีความรัดกุม นอกจากนี้เพื่อให้ได้ผู้บริหารแผนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ลูกหนี้ซึ่งเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการก็จะได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานตามแผนฟื้นฟูกิจการสูงสุดอีกทางหนึ่งเพื่อเป็นประกันว่าเงินค่าตอบแทนที่ต้องจ่ายไปให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการจะสัมฤทธิ์ผลและฟื้นฟูกิจการให้ลูกหนี้สำเร็จและเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ด้วย

ดังนั้น เพื่อให้ไม่ให้เป็นภาระแก่ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาทางการเงินอยู่แล้วในการร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการจนเกินสมควร จึงควรเปิดโอกาสให้ศาลมีอำนาจสั่งหรือกำหนดหรือใช้ดุลยพินิจมากยิ่งขึ้นในการทบทวนค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนที่เสนอจากผู้บริหารแผน เช่น มีดุลยพินิจปรับลดหากค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าสูงเกินไป หรือกรณีผู้บริหารแผนร้องว่าได้ค่าตอบแทนน้อยเกินไปศาลก็มีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการเพิ่มค่าตอบแทนให้แก่ผู้บริหารแผนอย่างเป็นธรรมเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ อาจจะต้องมีมาตรการกำหนดหลักเกณฑ์หรืออัตราค่าตอบแทนของผู้บริหารแผนให้ชัดเจนและคำนวณอัตราค่าจ้างที่แน่นอนหรืออาจจะกำหนดอัตราขั้นต่ำสุดและขั้นสูงสุดไว้ โดยอาจจะพิจารณาตามลักษณะความยากง่าย ความซับซ้อน การคิดวิเคราะห์จากกิจการลูกหนี้ ทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่ระหว่างทำแผนฟื้นฟูกิจการประกอบพิจารณาจากสัดส่วนการดำเนินงาน รวมถึงการมีมาตรการควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานระหว่างการจัดทำแผนอย่างละเอียดรอบคอบและต่อเนื่อง เนื่องจากธุรกิจประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกิจการขนาดเล็กๆ การบริหารงานไม่มีความยุ่งยากมากนัก ดังนั้น ค่าใช้จ่ายหรือ

ขั้นตอนการฟื้นฟูกิจการจึงไม่สลับซับซ้อนเหมือนกิจการขนาดใหญ่ เพราะหากค่าใช้จ่ายต่างๆ เหล่านี้มีจำนวนที่สูงมากเกินไปอาจทำให้ลูกหนี้พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่คุ้มกับที่ร้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ โดยลูกหนี้อาจปล่อยให้กิจการล้มละลายหรือปิดกิจการไปซึ่งจะเกิดผลกระทบต่ออัตราการจ้างงานซึ่งจะมีผู้ตกงานเพิ่มมากขึ้นและกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้

